Nº. 38. 1836.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag 14 en 15 Februarij.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *BREDA*, ontvangen hebbende eene missive van Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie *Noord-Brabant*, van den 5den Februarij 1836, Litt. P. P., Afdeeling van Policie, waarbij wordt toegezonden een rekwest door JOHANNES ADRIANUS KRIJNEN, gruttier binnen deze Stad, aan E. E. G. A. ingediend, strekkende ter bekoming van permissie tot het oprigten van eenen ROS-GRUTMOLEN, *door paarden gedreven wordende*, in zijne behuizinge op den Hazendijk, Wijk B, N°. 352, met aanschrijving om dien aangevraagde overeenkomstig het Koninklijk besluit van den 31sten Januarij 1824, (*Staatsblad* N°. 19), de vereischte informatien *de commodo et incommodo* te beleggen.

Zoo is het, dat door deze aan de ingezetenen dezer Stad, van hetgene voormeld, wordt kennis gegeven, met uitnoodiging, inzonderheid aan de bewoners der huizen, naast aan den op te rigten ROS-GRUTMOLEN gelegen, om, ingeval iemand zich tegen het gedane verzoek zoude vermeenen te moeten verzetten, alsdan zijne redenen van bezwaar, binnen *veertien dagen* na dato, aan Heeren Burgemeester en Wethouders *schriftelijk* in te leveren; zullende het daarvoor worden gehouden, dat van de toestemming tot de oprigting van den ROS GRUTMOLEN vorengemeld zal zijn gebleken, wanneer te dezen aanzien het stilzwijgen zal worden in acht genomen, of de reclame daartegen twijfelachtig zal zijn.

En zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en aangeplakt.

BREDA, den 12. Februarij 1836.

DE ROY, Vt.
Ter ordonnantie van dezelven
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT

BERLIJN. — Na eene lange discussie in de belgische kamer van vertegenwoordigers op gisteren, over het beginsel dat men in de wet op de gemeente-besturen, met betrekking de benoeming van burgemeesters en schepenen, aannemen zou, alvorens tot de behandeling der afzonderlijke artikelen over te gaan, scheen men zich ten laatste te vereenigen, om de beide volgende punten in overweging te brengen: 1°. zullen de burgemeester en schepenen gezamenlijk het uitvoerend bestuur uitmaken? 2°. zal de koning den burgemeester en schepenen uit den hoezem van den raad kiezen? De heer *Dubus* intusschen zich met deze voorstellen niet kunnende vereenigen en het noodzakelijke van dezelve in het breede willende aantoonen, werd door den heer *Lebeau* in de rede gevallen en tot de órde geroepen; een hevige woordenstrijd, met persoonlijke verwijtingen gepaard, waarbij men elkaêr onder anderen het zeggen toewierp, dat de kamer het land schande aandeed, volgde daarop; de vergadering geraakte in verwarring en liep uiteen, zonder eigenlijk tot een besluit te zijn gekomen.

— De Prins *Ferdinand* van Portugal is met zijn gevolg gisteren te Brussel aangekomen en heeft er zich des avonds in den schouwburg vertoond.

— Ter Antwerpsche beurs van heden (12 *Februarij*) waren genoteerd: Bélg. 101⅛; O. Metall. 102⅝; Sp. Lening 1834, 47¼ 48 47⅞; Passive 15 15/16; Differed. 18¼; Nap. renten 93; B. Tavolière 65½; Rom. L. 102⅜; id. te Antw. 99½, Brés. 86¼. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam 1⅛ pCt. k. zigt.

De Engelsche dagbladen van den 9den deelen de boodschap mede, die door den president *Jackson* na de aankomst van den heer *Barton* aan het congres is gerigt. De toon van dit uitvoerig stuk is niet vredelievend, daar men zonder den uitslag van nadere onderhandelingen af te wachten, reeds dadelijk vijandige maatregelen heeft genomen. Ten dien aanzien luidt de boodschap aldus:

» In de tegenwoordige omstandigheden komt het mij voldoende voor, in de Vereenigde Staten den invoer te verbieden der Fransche producten, en aan de Fransche schepen onze havens te ontzeggen. Als vertegenwoordiger der natie, kunt gij kiezen tusschen dezen maatregel, en eenen bill van *non intercourse* of dergelijke. Wat mij betreft, ik beveel de eerste aan, omdat dezelve in onzen tegenwoordigen toestand den handel het minst zal benadeelen en de minste bezwaren zal opleveren, wanneer soms het Fransch gouvernement ons regt niet wedervaren en de vriendschappelijke betrekkingen werden hersteld; terwijl dit besluit tevens de voorlooper kan zijn van meer krachtdadige maatregelen, indien de loop van zaken daartoe aanleiding gaf.

» Door het terugkomen van onzen zaakgelastigden hebben wij vernomen, dat in de Fransche havens toebereidselen tot oorlog werden gemaakt, en dat die naar onze zeeën waren bestemd. Ik heb omtrent het doel dier uitrustingen geene officiele berigten ontvangen, en heb geene andere middelen om dezelve op hare waarde te schatten, dan die welke u en het publiek ten dienste staan; maar welke ook hare bestemming zij, moeten wij dezelve toch als in verband staande beschouwen met de vijandige oogmerken van Frankrijk, en van onze zijde dergelijke maatregelen nemen; ik dring dus op eene spoedige en belangrijke vermeerdering onzer zeemagt aan, en der middelen van verdediging aan onze kusten.

» Indien alle die toebereidselen inderdaad ten doel mogten hebben, om ergens indruk te maken op het gouvernement en het volk der Vereenigde Staten, dan zoude het ontoerend zijn, dat wij een oogenblik aarzelden in de keuze die ons te doen blijft. Wat er ook gebeuren mogt, de inlichtingen die Frankrijk vraagt kunnen nimmer gegeven worden, en geene wapening, hoe geducht, hoe ontzagwekkend ook, van verre of nabij op onze kusten gerigt, zal ons schrik aanjagen, noch ons beletten de pligten te vervullen die ons door onze lastgevers zijn opgelegd, en die wij, aan ons nationaal karakter en aan de geheele wereld schuldig zijn."

FRANKRIJK.

PARIJS, den 10den Februarij.

Het gerucht gisteren ter beurze verspreid, dat het nieuwe ministerie was zamengesteld, heeft zich niet bevestigd; echter verzekert het *Journal des Débats* dat de HH. *Dupin*, *Passy* en *Sauzet* zich met deze taak hebben belast, doch dat gisteren avond nog niets was beslist. De *Constitutionel* voegt hierbij, dat de onderhandelingen door allerlei kunstenarijen worden bemoeijelijkt, zoodanig dat men bijna aan eene goede uitkomst moest wanhopen.

Hetzelfde dagblad geeft intusschen reeds een soort van programma van het stelsel, dat de leden van den zoogenaamden *tiers parti*, indien zij werkelijk het bewind in handen krijgen, zullen volgen. Dat stelsel komt hoofdzakelijk daar op neer, dat men zich aan de linkerzijde wil aansluiten, om in de binnen- en buitenlandsche aangelegenheden, de zoogenaamde liberale beginselen meer algemeen toe te passen, en de beloften der omwenteling te verwezenlijken. Het *Journal des Débats* daarentegen verklaart, dat het systema der afgetredene ministers getrouw te willen blijven, en slechts onder die voorwaarde, het nieuw te vormen bestuur te zullen ondersteunen.

— Het laatste gedeelte der zitting van het Hof der Pairs van gisteren heeft volstrekt niets belangrijks opgeleverd. Op verzoek van *Morey* zijn nog onderscheidene getuigen gehoord, wier verklaringen met het gepleegde misdrijf niets gemeen hadden, maar alleen strekten moesten om *Fieschi*, die zoo luidruchtig 200 zeer heeft bezwaard, in een ongunstig daglicht te stellen. De zitting is daarna opgeheven, opdat de procureur-generaal heden zijn rekwisitoir zoude uitbrengen.

Men heeft opgemerkt dat talrijke patrouilles het paleis du Luxembourg omringden, en schrijft zulks toe aan eene samenzwering tegen de kamer der Pairs die ontdekt zoude zijn.

— Men heeft door de telegraaf van Turijn het berigt ontvangen, dat de koningin van Napels op den 31sten Januarij aan een gal-koorts is overleden.

— De vice-admiraal *Mackau* is den 5den dezer met het linieschip *de Jupiter* en het fregat *la Torpeicore*, van de Oost naar Antillen onder zeil gegaan.

— Van de Spaansche grenzen meldt men heden niets belangrijks, dan dat don *Carlos* eene expeditie van 250 man naar Kastilien heeft gezonden, welke troepen den Ebro ongehinderd zijn overgetrokken.

— Heden (10 *Februarij*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 109,05; 3 pCt. 80,30; Nap renten 99,50; Spanje, *dito*, 48⅝; Differed. 18⅜; Passieve 15⅞; Cortes 37½; Kon. L. 37½; 3 pCt. 22¼; Perpet. 37½; Rom. L 104.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 13den Februarij.

Het heeft Z. M. behaagd, bij besluit van 24 Januarij jl., te benoemen tot kommandant der kompagnie marechaussée in deze provincie, in plaats van wijlen den majoor baron *van Reede van Oudtshoorn*, en tevens tot kapitein effectief, den kapitein titulair *P. K. A. Janssen*.

Aan den luitenant-kolonel *P. Groenia* is de titulaire rang van kolonel verleend.

— Bij eene circulaire aanschrijving zijn de heeren gouverneurs uitgenoodigd, ter kennis van de daarbij betrokken ambtenaren te brengen:

Dat, vermits de regten op de granen bij de maat en de uitvoer van meel, brood en beschuit bij de wigt moeten geschieden, dienvolgens een maatstaf is bepaald voor de vergoedingen van den uitvoer der inkomende regten op de granen, waaruit deze artikelen zullen zijn zamengesteld.

Dat, in geval van deze vergoeding, het mud tarwe zal worden berekend te wegen 75 en het mud rogge 68 ponden.

Dat de eventuele inkomende regten op 100 ponden tarwe en rogge zullen worden gerestitueerd bij uitvoer van die [illegible] meel, brood en beschuit, zoo als die bij art. 48 der wet [illegible] van den 29sten maart 1833 (Staatsblad N°. 5) [illegible] en

mitsdien over 77 ½ ponden gebuild meel 88 ponden hard tarwe 80 ponden hard rogge, en zoo vervolgens als daarin verder staat vermeld.

En eindelijk, dat, de inkomende regten op de granen afwisselend zijnde, die vergoedingen ook niet aan eene vaste bepaling en berekening kunnen onderworpen worden; weshalve aan de ambteraren inlichtingen en voorbeelden zijn gegeven, ten einde het bedrag der vergoeding naar den hiervoren opgegeven maalstaf en berekening te kunnen regelen.

— De graaf *van Suchtelen*, zoo men weet een Hollander van geboorte (wiens overlijden te Stokholm wij onlangs hebben gemeld), was een der beste Russische generaals en bekwaamste staatsmannen. Hij werd door de groote *Catherina* naar Rusland geroepen en ofschoon nog jong, blonk hij reeds uit door zijne kundigheden. Alle door die Keizerin, door haren zoon en door Keizer *Alexander* achtervolgelijk ondernomen veldtogten had hij medegemaakt. Aan hem is Rusland de bemagtiging verschuldigd van het Gibraltar van het Noorden, de vesting Sveaborg, waardoor heur de verovering van Finland gemakkelijk werd. Hij belegerde deze forteres, welke op rotsen te midden van de zee is gelegen en door 1000 stukken geschut wordt verdedigd, met een korps troepen, dat veel geringer in getal was dan dat der belegerden, zoodat hij de sterkte dan ook meer door list en geld dan door wapenmagt in bezit kreeg. Deze vesting was de sterkste schutsmuur, welke het schrandere verstand tegen de Russische aanvallen had weten daar te stellen. Het was na deze verovering, namelijk in 1811, dat de graaf *van Suchtelen* benoemd werd tot ambassadeur van Rusland bij het hof van Zweden. De graaf werd met geene gunstige oogen door de Zweden aangezien, die beter dan het gouvernement den hoon gevoelden, welke *Alexander* de natie aandeed, door als zijnen vertegenwoordiger eenen man te zenden, die de Zweedsche wapenen een zoo gevoelig verlies had doen ondervinden. Niettemin wist hij zich binnen weinig tijd de achting van allen te verwerven. Hij werkte krachtdadig mede tot de partij, welke *Karel Jan* tegen Frankrijk nam; hij vergezelde den Koning met den heer *Pozzo di Borgo*, die destijds kolonel was, in den veldtogt van 1813; men trof hem overal aan, waar de belangen van Rusland zijn tegenwoordigheid vereischten. Rusland zal levendig het verlies gevoelen, hetwelk het in dien opmerkenswaardigen man heeft geleden, vooral op een tijdstip, dat de aangelegenheden van Europa zijne diensten welligt weder zouden kunnen behoeven.

— Uit Bern wordt gemeld, dat de koning van Pruissen tegen het najaar in de Rijn-provincien wordt verwacht, ten einde onder anderen de herfst-manoeuvres aldaar bij te wonen.

— De kroonprins van Pruissen is den 2den dezer aan een dreigend gevaar ontkomen, daar het rijtuig, waarin hij, in den namiddag van dien dag, van de jagt terug kwam, in de Koningstraat, te Berlijn, door eene postchais werd omvergeworpen, doch zonder dat Z. K. H. daardoor verder letsel dan eenige lichte kneuzingen heeft geleden.

— Van onder de afgebrande gebouwen te New-York heeft men tot dus verre reeds 15 lijken te voorschijn gehaald. Metselaars en timmerlieden zijn daar thans zoo dringend benoodigd dat de daghuur tot 12 gulden is gestegen. Van alle kanten worden ladingen steen, hout, glas, enz. aangevoerd.

ENGELAND.

London, den 10den Februarij.

Maandag is in beide Huizen het antwoord medegedeeld door den Koning op de adressen gegeven.

In de zitting van het Hoogerhuis van den 3sten februarij, heeft lord *Londonderry* aangekondigd, dat hij den volgenden dag het voorstel zou doen, om van de ministers eene uitgewerkte opgave te vragen van de hoeveelheid wapenen en krijgsbehoeften, die door dezelve aan de Spaansche regering waren verstrekt, alsmede van de betalingen, die daarvoor reeds mogten gedaan zijn. Hij heeft er bijgevoegd, dat hij zich verplicht voelde, om bij die gelegenheid, zijne denkwijze te uiten over de handelwijze van het Britsche ministerie ten aanzien van Spanje en over den onverdienden lof, die in 's Konings aanspraak aan het Spaansche ministerie is gegeven.

In het Lagerhuis is op voorstel van den minister lord *Russell* dien dag eene commissie benoemd, die een onderzoek moet doen omtrent den tegenwoordigen toestand van den landbouw en omtrent de oorzaken van de kwijning, waarin sommige takken daarvan zich bevinden. Lord *Russell* heeft tevens als zijn gevoelen te kennen gegeven, dat aan deze commissie de handen geheel vrij mogten worden gelaten, met dit onderscheid alleen, dat zij, getrouw blijvende aan eene vroegere beslissing van het Huis daaromtrent, de middelen tot herstel van den nood der landbouwende klasse, niet zoeken mogten in eenige verandering van den standaard der munt. De groote meerderheid van het Huis toonde met dit gevoelen te stemmen. De heer *T. Attwood* alleen, die uit Birmingham is afgevaardigd, beweerde met de uiterste heftigheid, dat eenig goeds in dezen gedaan kon worden, zoo lang de standaard der munt niet veranderd was. De heer *Roebuck* meende, dat het kwaad ten aanzien van den landbouw alleen in het verkeerd gedrag der grondbezitters gelegen was, die, om in hunne veel te groote behoeften te voorzien, de pachters door hooge landhuren uitzogen. Sir *Robert Peel*, die zelf door den minister, en wel in de eerste plaats tot lid der commissie was voorgeslagen, gaf te kennen, dat hij van hare instelling weinig nut verwachtte. Hij toonde zich voorts, even als lord *Russell*, voor het behoud der tegenwoordige graanwet gestemd; de laatste erkende evenwel, dat men in sommige opzigten het bedrijf dier wet, om het vallen der graanprijzen beneden een bepaald *minimum* te beletten, te ver getrokken had.

Nog is aan lord *Russell* verlof gegeven, om eene wet op de tienden in Engeland en Wallis ter tafel te brengen.

De boodschap door den president *Jackson*, den 18den der vorige maand aan het congres gerigt, heeft alhier ter beurze weinig indruk gemaakt, daar men zich steeds nog vlei, dat het Amerikaansch gouvernement vredelievender zal gestemd zijn, zoodra hetzelve de tijding zal hebben ontvangen, dat Frankrijk de bemiddeling van het Engelsch bestuur heeft aangenomen.

Bij de boodschap zijn aan het congres dertien tusschen den wederzijdschen zaakgelastigde en minister gewisselde stukken overgelegd, waarbij onder anderen eene nota van den hertog *de Broglie* aan den heer *Barton*, die hoofdzakelijk inhoudt, dat het Fransch bestuur tot de uitkeering der bedongen schadeloosstelling niet zal overgaan dan nadat de Amerikaansche regering schriftelijk in bewoordingen, door den heer *de Broglie* opgegeven, zal hebben verklaard, dat het haar nooit in de gedachte is gekomen, de goede trouw der Fransche regering in twijfel te trekken, of om eene dreigende houding tegens Frankrijk aan te nemen. Zulk eene verklaring noemt de president *Jackson* hoogstvernederend en van dien aard, dat het uitvoerend bewind daaraan nimmer zal voldoen. Intusschen het congres van den inhoud der boodschap zijne beschouwing zal geven is nog niet na te gaan. In den senaat gaf zij onlangs tot eene levendige woordenwisseling aanleiding, daar sommigen dat staatsstuk hemelhoog prezen, terwijl anderen de redenen die uit eenen verlog met Frankrijk konden voortspruiten afschilderden, en op dien grond wenschten dat men vredelievender taal had gesproken. Beide huizen hebben de boodschap in handen gesteld van het comité voor de buitenlandsche zaken.

— Gisteren waren de 3 pct. gecons. 91; Spanje werkelijke schuld 47¾, Portugal 52⅞; Holland 2½ pct. 55.

Opmerkingen.

Uit den mond van [illegible] in het Parlement, te hooren verklaren, dat de hulptroepen uit Engeland verstuurd onder het bevel van den generaal Evans, niets anders waren dan een hoop ellendelingen, onwaardig den naam van Engelschen te dragen, dat was eene te harde waarheid verkondigen, dan dat een minister daar niet tegen op zoude komen; maar heeft die minister wel veel bijgebragt, om die aanklagt te wederleggen: daaraan is niet veel geblekken. Het gaat niet beter met Palmerston's voorgeven, alsof de wreedaardigheden, welke het gevolg zijn van den burgerkrijg, en die men aan beide partijen toch wel wil toeschrijven, van dien aard zijn, alsof zij zonder voorbeeld waren; of wanneer hij een voorstel afdaar, in Don Carlos naam gedaan, om dezelfs door Engelsche vaartuigen wederrechtelijk vastgehoudene krijgslieden te ontslaan. Als men eens eenige jaren terugdenkt en de geschiedenis van den Spaanschen oorlog tegen de Franschen overleest, dan zal men zich niet behoeven te verbazen over den inhoud der besluiten van sommige in Spanje krijgvoerende generaals; men zou eerder moeten gelooven, dat zij niets deden dan aan een oud decreet, met verandering van dag- en naamteekening, nieuw leven en toepasselijkheid te geven. Men vergelijke, bij voorbeeld, het decreet van den Grootheriog van Berg (Murat) van den 2 Mei 1808 aan de Spaansche bevolking uitgevaardigd: daarin wordt ook gesproken van het *doodschieten van al wie met de wapenen gegrepen wordt* (art. 3); daar leest men ook van het *afbranden van dorpen, als er een Franschman moet omgekomen zijn* (art. 5); daar leest men ook: *dat de meesters verantwoordelijk zijn voor hunne dienstboden, de hoofden van werkplaatsen voor hunne werklieden, de ouders voor hunne kinderen* en de *kloosteroversten voor hunne kloosterlingen* (art. 6. Het eindigt met deze woorden: *dat schrijvers, rondventers of verkoopers van gedrukte schotschriften of met van handschriften tot oproer aanzettende*, zullen *beschouwd worden als agenten van Engeland* en worden doodgeschoten (art. 7). Het is wereldkundig dat de daad de bedreiging in het decreet niet altoos vervolgd is en dat er menigten van slagaderen gevallen zijn. En als men dan de decreten van den wettigen koning tegen vreemdelingen, die tegen hem rebellerende onderdanen bijstaan, eens wilde vergelijken, met de moorddadige besluiten en gedragingen der generaals van de koningin-regentes en de onwaardige wijze, waarop haar bestuur dat alles toelaat, dan zal ieder onpartijdige moeten

erkennen, dat de koning van Spanje wel nog het slechtst gebruik heeft gemaakt van de lessen der beschaafdheid, die door de weldadige verlichting der revolutionnaire partij aan het ongelukkige Spanje is *geëndoctrineerd* geworden!

De ontbinding van de vergadering der Cortes door den invloed van den Spaanschen minister Mendizabal, de opname in zijn ministerie van heethoofdige liberalen; zijne volksgunst tegenover de tooneelen, door het graauw aangevangen voor de woningen der afgetredene ministers, levert dit niet alles te zamen het bewijs op, dat het moeijelijk vallen zal, indien het nog mogelijk mogt zijn, om de, op de revolutionaire helling geplaatste staatshulk in tijds te behouden, eer zij ten afgrond snelt door de daaraan gegevene vaart? Zij, die van uit Frankrijk het vuurtje van omwentelingsgezindheid in Spanje hebben aangestookt, verbleekten reeds bij den aanvang, toen zij, na het geven van den eersten schok, de ontzettende grootheid van het gevaar ontwaarden, waardoor het geheele Spaansche volk dreigde omgekeerd te worden; sedert mogt het hun gelukken hun geweten in slaap te wiegen, zoo lange als een Martinez de la Rosa de teugels van het bewind voerde; nu, waar men zich gedrongen ziet - zal men niet dadelijk overmeesterd worden -, om hoe langer zoo meer toe te geven aan de eischen der ultra-liberale partij, die in de steden den meester speelt, nu wordt de ontbinding wederom algemeen zigtbaar, en men siddert voor een land, 't welk men door rampzalige dweepery met valsche leerbegrippen heeft verblind, en vervoerd tot het vertrappen van het wettig gezag!

Van waar komt het toch, dat het Engelsch ministerie zich niet heeft in de bres gesteld voor zijnen ongelukkigen landgenoot, welke den Engelschen regter inriep, toen hij de onbevoegdheid van het Hof der Pairs om hem te vonnissen voorstelde? Hoe komt het dat de Engelsche regering vroeger reclameerde wegens het door eenen Portugeschen krijgsraad ter dood veroordeelen van eenen Engelschman, die met de wapenen in de hand tegen die regering was gevat; terwijl zij nu, in eene gelijksoortige zaak, zich den landgenoot niet aantrekt? Doet men ook nu hulde aan het waarachtig beginsel, dat voor een aangeklaagde die regter de natuurlijke is, wiens wetten geschreven zijn op eigen bodem, en dat de afkomst van den beklaagde daartoe niets afdoet, of wel heeft men geene reclame ingesteld, om geene staatkundige verwarring te wekken? Maar, hoe dan te oordeelen over dat vroeger beweren van reclame, op grond van nationaliteit? of rekende men zich toen geregtigd, om het verdeelde land nog meer te mogen bemoeijelijken?

De hoogdravende redeneringen der ministeriele bladen in Frankrijk over het eindigen van het April-proces, zijn vrij algemeen ook in ons [illegible] aangenomen, omtrent de wijze van regtsoefening, namelijk met hulp van volksekeur, altijd gemakkelijk wordt, als men een diet begrip van zelfsbehoud in de regtszaal heeft laten zitting nemen, en dit daarin voorzit. Bovendien is dit proces niet zoo afgeloopen, als het is opgezet geworden; als *monster-proces* moest het vallen; de scheiding der procedures in zoogenaamde *categorien* was een terugkeer tot het *sens commun*; en dat de nieuwsgierigheid der Franschen zich niet ten einde toe aan de behandeling der regtszaak van de April-beschuldigden is bijgebleven, is minder toe te schrijven daaraan, dat men de overtuiging had gelangd, dat de kracht der wet zegevieren zoude in den strijd, maar meer aan de wuftheid en ligtzinnigheid des volks zelven, omdat er het nieuwe van af was, zoodra men tot de gewone vormen terugkeerde; of dat nieuwe prikkels, zoo als de procedures van la Roncière, Bengal, Lagrange en anderen, het ligt opgewondene en voor elke aandoening vatbare volk elders hielden gelieid.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — In *Duitschland* zijn de Theologische geschillen aan de orde van den dag. Terwijl men onder de Protestanten hoort van Mystieken, Pietisten, Separatisten en Dweepers, terwijl in de Roomsche Kerk de schriften van den overledenen Hermes, door den Heiligen Vader veroordeeld, onder de Roomsche Geestelijkheid talrijke verdedigers vinden, en de stellingen van den Straatsburgschen Abt Rautain door eenen Roomschen Hoogleeraar in de Godgeleerdheid in het Hoogduitsch worden uitgegeven, - te midden van deze geschillen over godsdienstige gevoelens en theologische begrippen, wil men nu ook de Theologie op het tooneel brengen. Zekere Wilh. Brausz heeft te *Dresden* een Treurspel uitgegeven, getiteld *de Socinianen*. Men zegt, dat het stuk ten aanzien van de geteekende karakters en treffende toestanden niet zonder verdienste is. Sirnienski, die in zijn huis aan de Socinianen bescherming verleent en in 't geheim hun aanhanger is; Helena, zijne streng-regtzinnige echtgenoot; hunne dochter, die verlieft is op het Hoofd der Socinianen Lubienietzki; de overige Socinianen vervuld met het denkbeeld van een nieuw licht voor het menschdom te doen opgaan; alle deze karakters worden gezegd aan het stuk veel levendigheid te geven. Er wordt echter bijgevoegd, dat de ontknooping minder gelukkig bewerkt is en dat de minder algemeene bekendheid van de leer van het Socinianismus bij de uitvoering hinderlijk moet zijn: voor dit laatste heeft de schrijver ten aanzien van den Lezer door eene Historische voorrede gezorgd. — De Sterrekundige von Boguslawski te *Breslau* heeft in het Dagblad dier stad zijne laatste waarnemingen omtrent de Halleysche Komeet medegedeeld, volgens welke dat hemellighaam in de laatste dagen, wat haar uiterlijk voorkomen betreft, eene opmerkelijke verandering moet ondergaan hebben. Op den 15, 17 en 20 Januarij, namelijk, vertoonde zich de Komeet aan den waarnemer als eene flaauwe, maar zeer wel te onderscheiden nevelvlek. Op den 22 (Vrijdags) echter, was zij bij eene heldere lucht, naauwlijks meer te vinden, maar den volgenden morgen (Zaturdags 23) vertoonde zij zich, als bij verrassing, in de gedaante eener vaste ster van de zesde grootte, zoodat zij zelfs met het bloote oog te zien was en geen nevel hoegenaamd om zich heen vertoonde. De waarnemer overtuigde zich door plaats en beweging volkomen, dat het werkelijk de Komeet was, en werd daarin boven allen twijfel bevestigd door zijne waarneming in den vroegen morgen van Woensdag (27), toen hij de Komeet, juist op de vooraf berekende baan terug vond, maar nu uitgebreid tot eene heldere, bijna ronde, ook met bloote oog zigtbare nevelvlek, in welke, een weinig noord-westelijk van het middenpunt, iets aan eene kern gelijk doorblonk. Tot welke gevolgtrekkingen en gissingen deze zoo zeer verschillende gedaante, waaronder zich de Halleysche Komeet vertoond heeft, aanleiding kan geven, wanneer ook door anderen soortgelijke waarnemingen gedaan zijn, zij aan deskundigen overgelaten.

Frankrijk. — Het *Journal de l'Aisne* deelt een onderzoek mede van den Heer Melleville omtrent eenige plaatsen, welke in de *Commentariën* van Cezar voorkomen, en door sommige uitleggers in het Departement *de l'Aisne* geplaatst worden. Uit dit onderzoek kan met veel waarschijnlijkheid worden opgemaakt, dat het legerkamp, 't welk Cezar betrek, toen hij voor 't eerst tegen Gallisch-België optrok, gelegen heeft boven *Saint-Thomas*, vier uren van *Laon*, waar het ook door sommige uitleggers geplaatst is; dat de oude stad *Bibrax* het tegenwoordige *Bruyères* is, en niet *Fismes*, *Bièvre*, *Beaurieux* of *Braye*, en eindelijk dat *Noviodunum* niet *Soissons* of *Noyon* is, maar het dorp *Nouvion-b-Vineux*, anderhalf uur ten zuiden van *Laon*. — De Ridder J. Baan heeft aan het Gouvernement een ontwerp ingezonden tot het organiseren van eene afdeeling voor de nationale Archeologie bij het Ministerie van Onderwijs. Deze afdeeling zou aan haar hoofd hebben den Inspecteur-Generaal over de historische gedenkstukken, die voorzitter zou zijn van eenen Raad voor de Archeologie, welke maandelijks een Bulletin zou uitgeven van de ingekomene berigten. Te *Parijs* zou eene normaal-school voor de Archeologie worden opgerigt, waar de Inspecteurs over de Historische gedenkstukken zouden gevormd worden, die in de Departementen het toezigt zouden hebben op alles wat het bewaren van oudheidkundige voorwerpen betreft, en gratis eenen cursus over de Archeologie moeten geven. — In de Gemeente *St. Marie Kerke*, bij *St. Omer*, hebben eenige landlieden, bij het omploegen van den grond, onlangs eenige versteende beenderen gevonden van een kameel en dromedaris. Deze beenderen zijn van eene zóo buitengewone grootte, dat zij schijnen behoord te hebben tot eene soort, welke reeds sedert lang niet meer bestaat.

Nederlanden. — In het Frankforter *Conversations blatt* van den 26 der vorige maand vindt men weder een staaltje van de domheid en leugenachtigheid, waarmede vreemdelingen gewoon zijn over onze zeden, taal en letterkunde te oordeelen. In hetzelve leest men vooreerst de beschrijving van een bezoek te *Broek* in *Noord-Holland*, het oude thema der vreemden, die over ons land schrijven, vol van de bespottelijkste onwaarheden, waarbij men niet weet, of men zich meer moet verwonderen, hoe de schrijver dezelve verzonnen heeft, dan over de onbeschaamdheid, om die voor goede munt te durven uitgeven. Maar daarenboven, als had de Redacteur in dat nommer het bijzonder tegen *Holland* geladen, laat hij, onder het opschrift *Overzetting* deze aardigheid, zoo het heeten moet, volgen: » *De plaats van het koor in de Freischütz*

» Er war von je ein Bösewicht,
» Ihn traf des Himmels Strafgericht!

» *luidt in het Hollandsch:*

» He was zijn dag een schobbejak,
» Hem trof des Hemels Straf gemak!

» *en wordt in dezen welluidenden zangtoon ook op het tooneel gezongen.*" Hoe nu de man, die het *Conversationsblatt* met deze geestigheid verrijkt heeft, aan dien zin gekomen is, begrijpen wij niet; maar dit weten wij, dat de Hollandsche overzetting van het zangspel *het Vrijschot*, zooals het op den Amsterdamschen schouwburg vertoond wordt, niet gedrukt is, maar alleen in handschrift bestaat, en dat de bedoelde regels aldaar gelezen en ook op het tooneel gezongen worden op de volgende wijze:

» Hij was een boosewicht tot aan 't graf;
» Hem trof eens Gods geregte straf."

Nu moge men deze regels niet bijzonder fraai vinden, dit is echter zeker, dat zij, èn in uitdrukking èn in welluidendheid tegen het oorspronkelijk Hoogduitsch wel kunnen opwegen. Dit mag men er bijvoegen, dat de Redacteur van een Dagblad, die den schijn aanneemt van groote naauwgezetheid, door telkens aan te kondigen, dat hij geene bijdragen aanneemt, dan van bekende Schrijvers, beter behoorde toe te zien, om zich niet belagchelijk te maken. — In de Fransche Dagbladen en daaruit in het

Journal de la Haye van den 13 der vorige maand is gewag gemaakt van eene orthopædische behandeling ter herstelling der meest misvormde zoogenoemde klompvoeten, welke door geene werktuiglijke kunstbewerkingen te regt te brengen zouden geweest zijn, door Dr. DUVAL te *Parijs* herhaalde malen met zoo gelukkig gevolg aangewend, dat het bedoelde gebrek in 30 of 40 dagen volkomen genezen was. Dr. J. G. HEINE, Directeur der orthopædische zeebad-inrigting tusschen *'s Gravenhage* en *Scheveningen* heeft deswege aan de Redactie van deze Courant eenige inlichtingen medegedeeld met verzoek, daarvan melding te maken onder onze Wetenschappelijke berigten. Dr. HEINE verklaart, dat het hem nog nooit mislukt is, om aangeborene klomp-voeten, wanneer dezelve in het eerste levensjaar van het kind hem ter behandeling werden gegeven, door eenvoudige verbanden volkomen, op eene gemakkelijke wijze en in zeer korten tijd te hebben te regt gebragt; dat het echter geheel anders gelegen is met de herstelling der genoemde wanstaltigheid ten aanzien van personen van 3, 10 tot 20 jaren; maar te dien opzigte verwijst hij naar het door hem, in het begin des vorigen jaars, bij den Boekhandelaar ADOLPH MARCUS te *Bonn* verschenen berigt, over drie-en-negentig ziekte- en kuurgeschiedenissen, welke in de orthopaedische zeebad-inrigting te *Scheveningen* zijn behandeld geworden, als: 1° N°. 7 in de tweede Tabel, bladz. 10, aan een persoon van twaalf jaren oud; 2° N°. 12 in de tweede Tabel, bladz. 16, zestien jaren oud en 3° N°. 13 in de tweede Tabel, bladz. 19, negentien jaren oud, met totaal gevormde, aangeborene vereenigde klomp- en paardenvoeten. — 4° N°. 11 in de eerste Tabel, veertien jaren oud, 5° N°. 2 in de tweede Tabel, bladz. 4, veertien jaren oud en 6° N°. 11 in de tweede Tabel, bladz. 14, acht jaren oud, deze laatsten ook met totaal gevormde vereenigde klomp- en paarden-voeten uit ziekte ontstaan, welke bij ingelijks volkomen genezen heeft. Dr. HEINE meent alzoo, dat aan Dr. DUVAL meer eer geschiedt, dan hem toekomt, door zoo veel ophef te maken van zijne vermeende nieuwe uitvinding, en dat die ophef alleen moet worden verklaard uit onkunde omtrent dezen nieuwen tak van Heelkunde in *Frankrijk*, waar dezelve het eerst in 1820 is bekend geworden door de oprigting van een Orthopaedisch Instituut door den Heer MILLI, die een half jaar had doorgebragt aan de door Dr. HEINE opgerigte en bestuurde *Orthopaedische Moeder-inrigting* te *Wurtzburg*, en die daar zijne kundigheden heeft opgedaan, welker verspreiding in de daarop gevolgde 16 jaren eene bijzondere geestdrift voor het Orthopaedisch Heelsysteem heeft doen ontstaan en vele soortgelijke inrigtingen heeft ten gevolge gehad. Intusschen heeft Dr. DUVAL zijne behandeling aan een onderzoek van het Fransch Instituut onderworpen, 't welk deze zaak in handen eener commissie heeft gesteld. — Te *Amsterdam* bevinden zich thans de gebroeders ERNST en EDUARD EICHHORN, 14 en 13 jaren oud, die reeds in de voornaamste Hoofdsteden van *Europa* (*München*, *Berlijn*, *Weenen*, *Londen*, *Parijs* en *Petersburg*) met zoo groote bewondering zijn aangehoord, dat zij zich den bijnaam van *de jonge Paganini's* hebben verworven. Ook in *Amsterdam* worden zij door bovende kunstregters met de meest mogelijke bewondering aangehoord, en men dwilt inderdaad het buitengewoon kunsttalent van den eerstgenoemde met dat van SPOHR en PAGANINI vergelijken.

Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 12den Februarij.*

TARWVE. — Inlandsche, tot vorige prijzen verkocht; Buitenlandsche niets in omgegaan: 128 ℔ N. Groninger *f* 160; - 124, 125, 126 Vriesche *f* 146, 148, 150; - 128 O. Gelders. *f* 173; - 128 O. Zeeuws. *f* 174.

ROGGE. — Nieuwe, tot vorige prijzen opgeruimd: 121, 125 ℔ N. Overijss. *f* 130, 138; - 122, 123 ditto *f* 132, 134; - 119 O. Pruiss. *f* 135.

GARST. — Ruim prijshoudend: 105 ℔ N. Oldammer *f* 126; - 103 Terschell. *f* 104; - 102 Vriesche *f* 107.

HAVER en BOEKWVEIT. — Zonder handel.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (12 *Februarij*) waren genoteerd; Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $55\frac{7}{16}\frac{3}{8}$; dito 5 pCt. $103, 102\frac{15}{16}$; Kansbill. $24\frac{9}{16}$; Amort.-Syndikaat $4\frac{1}{2}$ pCt. 96; dito $3\frac{1}{2}$ pCt. $79\frac{5}{8}$; Handelm. $136, 129\frac{3}{4}$; Ardoin 85 £, $48, 47\frac{3}{4}$; dito onbep. st. $47\frac{1}{2}\frac{3}{16}$; dito Uitgest. $18\frac{5}{4}, 18$; Passieve $15\frac{1}{4}\frac{3}{8}$.

Verkooping van Vaste Goederen.

Mr. J. F. C. J. DE KOY, Notaris, residerende te Breda, zal, ten verzoeke van zijne Principalen, op Maandag den 15den Februarij 1836, des avonds ten 7 ure, in *het Schippershuis*, bij P. AERTGEERTS, aan de Haven aldaar, overgaan tot de voorloopige toeschatting van:

1°. Eene zeer hechte en weldoortimmerde HUIZINGE, HOF en ERVE, staande en gelegen binnen Breda, op de zuidzijde van de Lange Brugstraat, gekw. wijk B, n°. 232.

2°. Eene sedert wegnige jaren geheel nieuw herbouwde HUIZINGE, HOFJE en ERVE, al-mede eene daaraan behoorende ACHTERHUIZINGE, staande en gelegen als voor, op de westzijde van de Karrestraat, gekw. wijk B, n°. 2.

3°. Eene HUIZINGE en ERVE, staande en gelegen nevens de voorgaande HUIZINGE, gekw. wijk B., n°. 3.

4°. Eene HUIZINGE, BAKKERIJ, STALLINGE en ERVE, met groote TUIN, staande en gelegen te Ginneken; gekw. Sect. D., n°. 46.

5°. Een HUIZINGE en ERVE, staande en gelegen binnen Breda, aan het Antwerpsch, bij de Gampel; gekw. wijk B., n°. 437.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Pereuthuiers en Boekverkoopers.

Verkooping van Vaste Goederen,

TE STEENBERGEN.

De Notaris J. VAN DER ZAAG, residerende te Steenbergen, zal, ten verzoeke van zijnen principaal, op Maandag den 15den Februarij 1836, ten huize van den Kastelein NIKOLAAS VAN MEEL, ter inzet, veilen, en op Maandag den 29sten dierzelfde maand, ten huize van den Kastelein ANTONIJ LAANEN, aan den meestbiedenden of hoogstmijnenden Verkoopen, de navolgende *Onroerende Goederen*, gelegen in de gemeente Steenbergen:

33 bunders, 31 roeden, 90 ellen BOUW- en WEILAND, gelegen in den Polder *het Nieuwe Kromwijel*; en

1 bunder, 15 roeden, 70 ellen BOSCHLAND, gelegen in den Polder *het Oudeland*, en zulks in 14 koopen.

Alles breeder bij billetten omschreven.

Nadere informatien zijn te bekomen bij voormelden Notaris.

DEPARTEMENT VAN OORLOG.

De ondergeteekende Militaire Intendant, in de Vesting Bergen-op-Zoom, als daartoe geauthoriseerd, door Zijne Excellentie den Heere Directeur-Generaal van Oorlog, *ad interim*, zal, op den 25sten Februarij aanstaande, aldaar publiek, *om kontant geld*, doen Verkoopen:

Eene aanzienlijke hoeveelheid OUDE GENIE- en ARTILLERIE-GOEDEREN, bestaande in: Barrièren, Olmen- en Dennen Boomstammen, eenig bewerkt en onbewerkt Rijswerk, Dennen- en Populieren, Palissaden en Draagmanden, Batterij-Planken en Ribben; voorts eenige OUDE HOSPITAAL-GOEDEREN en eene partij LEDIGVAATWERK, als: Vleesch-, Jenever-, Azijn- en Rijst-Vaten.

De voorwaarden op welke deze verkooping zal geschieden, zullen dagelijks, des morgen van *negen* tot *twaalf* uren, ten huize van bovengenoemden Intendant, te lezen zijn.

Bergen-op-Zoom, den 9. Februarij 1836.

De Militaire Intendant, bij de 1e Divisie van het Leger te Velde, tijdelijk belast met de Dienst in de Vesting Bergen-op-Zoom.

D. F. T. DONKER VAN DER HOFF.

*** A. W. DE KLERCK, Notaris, residerende te Oudenbosch, zal, op den 24sten Februarij 1836, voormiddag, te Oudenbosch, te beginnen om 9 uren, publiek Verkoopen:

De GEREEDSCHAPPEN en BOUTWAREN van eene voormalige Wagenmakers-Winkel, Rok- en Tabakspijpen, Pompboren, een Molen-As, een Meestoof-As, twee Molen-Borstels, zes Olie-Stampers, Rolblokken en een Nieuw Rij-Karretje.

*** Bij A. M. [illegible] te Rotterdam, zijn te bekomen alle soorten van SPIJKERS, beste tange HUEFIJZERS, LATNAGELS, gemaakt IJZER- en KOPERWERK, tot civielen Prijzen.

KANTOOR VAN REMPLACEERING.

Worden gevraagd Personen, geschikt en met de vereischte papieren voor PLAATSVERVANGERS bij de *Nationale Militie*, tegen een aanzienlijk handgeld en goede belooning. Adres bij L. [illegible] SELINK, aan de Kaasmarkt N°. 44, te Rotterdam. NB. Brieven *franko*.

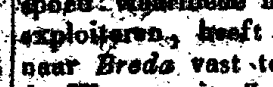

POSTWAGEN-ONDERNEMING *CONCORDIA*,

Nieuwe Dienst tusschen BREDA en 's HERTOGENBOSCH.

De Administratie heeft de eer aankondigen, dat te beginnen op 1° Maart aanstaande, de DIENST dezer ONDERNEMING, welke zij hoopt van *Zutphen* over *Arnhem*, *Nijmegen* en *Grave*, naar *'s Hertogenbosch* en *Eindhoven* zal worden verlengd, en middien voortloopen over *Tilburg* tot *Breda*. De groote spoed, waarmede de Administratie zich voorstelt gemelde Dienst te exploiteren, heeft het mogelijk gemaakt, het vertrek uit *'s Bosch* naar *Breda* vast te stellen op *vier uren des nam.*, op welken tijd de Wagen uit Zutphen ter eerstgemelde plaats zal aangekomen zijn. Reizigers dus met deze Onderneming des morgens 6 uren uit Zutphen vertrekkende, arriveren te Breda des avonds ten 8½ uur.

Omgekeerd zal die Wagen afgaan *uit Breda* des morgens ten drie ure en *van Tilburg* des morgens ten 5 ure, *om te 's Bosch aan te komen*, [illegible] ten [illegible] uren des morgens.

Van 's Bosch, vertrekt die, even als thans, des morgens 8 uren naar Grave, Nijmegen en Arnhem, tot welker laatstgenoemde plaats men ten 4 uur des namidd. arriveert om van daar door te gaan, en aankomst der Wagens uit Amstelland, Amersfoort en Utrecht ten 5 ure naar Zutphen, en eenlang ook naar Deventer.

Wijders strekt het de Administratie tot genoege bekendheid te maken, dat ook spoedig door de Onderneming *Concordia* de Diensten op *Groningen* en *Leeuwarden* weder zullen worden hersteld, waartoe de noodige concessie hereids bij het Hooge Bestuur is aangevraagd geworden.

's Hertogenbosch, 12 Februarij 1836.

H. BOGAERTS.